

# Katecheze o neřestech a ctnostech: Duchovní zápas

Na první audienci tohoto roku chtěl papež František připomenout, že všichni lidé jsou hříšníci, že Ježíš nás nezavrhuje, nýbrž „je vedle nás, aby nám pomohl, aby nás ochránil a také aby nás po hříchu pozvedl.“

03.01.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Minulý týden jsme se seznámili s tématem neřestí a ctností. Připomíná duchovní zápas křesťana. Duchovní život křesťana totiž není pokojný, přímočarý a bez výzev; naopak, křesťanský život vyžaduje neustálý boj: křesťanský boj o udržení víry, o obohacení darů víry v nás. Není náhodou, že první pomazání, které každý křesťan přijímá ve svátosti křtu – pomazání olejem katechumenů – postrádá jakoukoli vůni a symbolicky oznamuje, že život je zápas. Ve starověku totiž bývali zápasníci před soubojem pomazáni po celém těle, jednak aby si zpevnili svaly a jednak aby jejich tělo dokázalo uniknout ze soupeřova držení. Pomazání katechumenů tak ihned dává najevo, že křesťan není ušetřen boje, že křesťan musí bojovat: i jeho existence, stejně jako existence všech, musí sestoupit do arény, protože život je sled zkoušek a pokušení.

Známý výrok připisovaný abbovi Antonínovi, prvnímu velkému otci mnišství, zní takto: „Odstraňte pokušení a nikdo nebude spasen“. Svatí nejsou lidé, kteří byli pokušení ušetřeni, ale lidé, kteří si dobře uvědomují, že svody zla se v životě opakovaně objevují, aby byly demaskovány a odmítnuty. Všichni s tím máme zkušenost, všichni: že tě napadne špatná myšlenka, dostaneš chuť něco udělat či pomluvit druhého člověka... Všichni, všichni jsme pokoušeni a musíme bojovat, abychom neupadli do pokušení. Pokud někdo z vás nemá žádná pokušení, řekněte to, protože to by byla mimořádná věc! Všichni jsme vystaveni pokušení a všichni se musíme naučit, jak v těchto situacích pokračovat v životě.

Je mnoho lidí, kteří si sami udělují rozhřešení a myslí si, že jsou v pořádku. „Ne, já se chovám slušně, já tyhle problémy nemám“. Ale nikdo z

nás není v pořádku; pokud se někdo cítí v pořádku, tak se mu to jen zdá; každý z nás toho může tolik napravit a také má být ostražitý. Někdy se stane, že přistoupíme ke svátosti smíření a upřímně řekneme: „Otče, nepamatuji si, nevím, jestli mám hříchy...“. Ale to je nedostatečná znalost toho, co se děje v srdci. Všichni jsme hříšníci. A trocha zpytování svědomí, trocha vnitřního pohledu nám prospěje. Jinak riskujeme, že budeme žít ve tmě, protože jsme si na tmu zvykli a už nedokážeme rozlišit dobro od zla. Izák Syrský řekl, že v církvi je větší ten, kdo zná své hříchy a pláče nad nimi než ten, kdo vzkřísí mrtvého. Všichni musíme prosit Boha o milost uznání, že jsme ubozí hříšníci, kteří potřebují obrácení, a uchovat si v srdci důvěru, že žádný hřích není příliš velký pro nekonečné milosrdenství Boha Otce. To je úvodní lekce, kterou nás Ježíš obdarovává.

Vidíme to na prvních stránkách evangelií, především když se dozvídáme o křtu Mesiáše ve vodách řeky Jordánu. Tato epizoda má v sobě cosi překvapivého: proč se Ježíš podrobuje takovému očištnému obřadu? Vždyť je Bůh, je přece dokonalý! Z jakého hříchu se Ježíš vůbec musí kát? Ze žádného! Dokonce i Křtitel je pohoršen do té míry, že text praví: „Ale Jan se bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?“ (Mt 3,15) Ježíš je však zcela jiný Mesiáš, než jak ho Jan ohlašoval a jak si ho lidé představovali: neztělesňuje rozhněvaného Boha a nesvolává k soudu, ale naopak stojí v zástupu s hříšníky. Jak to? Ano, Ježíš jde s námi, s námi všemi hříšníky. Není hříšníkem, ale je mezi námi. A to je krásná věc. „Otče, mám tolik hříchů!“ – „Ale Ježíš je s tebou, mluv o nich, on ti z nich pomůže“. Ježíš nás nikdy nenechává samotné, nikdy! Dobře o tom přemýšlejte. „Ach, otče, dopustil

jsem se velkých chyb“! – „Ale Ježíš tě chápe a provází tě: chápe tvůj hřích a odpouští ti ho“. Na to nikdy nezapomínejte! V těch nejhorších chvílích, ve chvílích, kdy sklouzneme k hříchům, je Ježíš vedle nás, aby nám pomohl povstat. To přináší útěchu. Tuto jistotu nesmíme ztratit: Ježíš je vedle nás, aby nám pomohl, aby nás ochránil a také aby nás po hříchu pozvedl. „Ale, otče, je pravda, že Ježíš všechno odpouští?“ – „Všechno. Přišel, aby odpustil, zachránil. Přeje si jediné – abys měl otevřené srdce“. Bůh nikdy nezapomíná odpouštět: to my kolikrát ztrácíme schopnost prosit o odpuštění. Získejme zpět tuto schopnost prosit o odpuštění. Každý z nás má mnoho věcí, za které může prosit o odpuštění: každý z nás ať si to v nitru promyslí a dnes o tom promluví s Ježíšem. Mluv s Ježíšem takto: „Pane, nevím, jestli je to pravda, nebo ne, ale jsem si jistý, že se ode mě neodvracíš. Jsem si jistý, že

mi odpouštíš. Pane, jsem hříšník, hříšnice, ale prosím, nevzdaluj se“. To by dnes byla krásná modlitba k Ježíši: „Pane, neodvracej se ode mne“.

Hned po křtu se Ježíš podle evangelií odebral na poušť, kde byl pokoušen satanem. Zde se opět nabízí otázka: z jakého důvodu musí Boží Syn poznat pokušení? I v tomto případě se Ježíš projevuje solidárně s naší křehkou lidskou přirozeností a stává se naším velkým vzorem: pokušení, kterými prochází a nad kterými vítězí vprostřed vyprahlé kamenité pouště, jsou prvním poučením, které nám jako učedníkům předává. Zakusil to, na co také my máme ustavičně být připraveni: život se skládá z výzev, zkoušek, křížovatek, protichůdných vizí, skrytých svodů, rozporuplných hlasů. Některé hlasy dokonce silně vábí – ďábel totiž pokouší Ježíše tím, že se uchyluje ke slovům Písma. Musíme si zachovat vnitřní

jasnozřivost, abychom si vybrali cestu, která skutečně vede ke štěstí, a pak usilovat o to, abychom se na pouti nezastavili.

Pamatujme, že jsme vždy rozpolceni mezi opačnými extrémy: pýcha soutěží s pokorou, nenávist se staví proti lásce, smutek brání pravé radosti z Ducha, zatvrzelost srdce odmítá milosrdenství. Křesťané po těchto rozmezích neustále krácejí. Proto je důležité uvažovat o neřestech a ctnostech: pomáhá nám to překonat nihilistickou kulturu, v níž se vytrácí rozhraní mezi dobrem a zlem, a zároveň nám to připomíná, že člověk, na rozdíl od jakéhokoli jiného tvora, může vždy překonat sám sebe, otevřít se Bohu a kráčet ke svatosti.

Duchovní boj nás tedy vede k tomu, abychom se blíže podívali na neřesti, které nás spoutávají, a s Boží milostí kráčeli k těm ctnostem, které v nás

mohou rozkvést a vnést do našeho  
života jaro Ducha.

RadioVaticana.cz / Rome  
Reports

Libreria Editrice Vaticana /  
Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky  
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/  
katecheze-o-nerestech-a-ctnostech-  
duchovni-zapas/](https://opusdei.org/cs-cz/article/katecheze-o-nerestech-a-ctnostech-duchovni-zapas/) (14.03.2026)